מְקֻדָּשִׁין עֲלֵיהֶם. הַגָּה: וְהַמִּנְהָג (כב) לְקַדֵּשׁ עָלָיו אֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ יַיִן אַחֵר רַק (כג) שֶׁאֵינוֹ טוֹב כְּמוֹ הַמְבֻשָּׁל אוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבַשׁ (אגור (פר' שפט)): ט לִ*בְּמָקוֹם שֶׁאֵין יַיִן (ז) [ז] מְצוּי יֵשׁ אוֹמְרִים (כד) * שֶׁמְּקַדְּשִׁים עַל שֵׁכָר (כה) וּשְׁאָר מַשְׁקִין (כו) חוּץ מִן הַמַּיִם. מ[ו]יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין. (כז) יוּלְהָרַא"שׁ (פסמים פ"י סי' י"ח), בַּלַּיְלָה לֹא יְקַדֵּשׁ עַל הַשֵּׁכָר אֶלָּא (כח) עַל הַפַּת, וּבַבֹּקֶר יוֹתֵר (כט) טוֹב לְקַדֵּשׁ (ל) עַל הַשֵּׁכָר, שֶׁיְּבָרֵךְ עָלָיו (לא) 'שֶׁהַכֹּל' קֹדֶם בִּרְכַּת 'הַמּוֹצִיא', שֶׁאִם יְבָרֵךְ עַל הַפַּת תְּחִלָּה אֵין כָּאן שׁוּם שִׁנּוּי, וְדִבְרֵי טַעַם הֵם. הַגָּהָה: וְכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט כְּדִבְרֵי הָרֹא"ש. *וְאִם יַיִן בָּעִיר, (לב) לֹא יְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת. וּמִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹתֶה יַיִן מִשּׁוּם נֶדֶר, (לג) יָכוֹל

ל הָרֹא"ש (פסחים פ"י סי' י"ז) לְרַעַת הָרִי"ף וּכְשֵׁם הָרַאֲב"ן (פסחים) וְשֵׁכֵן הִסְכִּימוּ רֹב הַגְּאוֹנִים מַהֲרִ"ם דְּפִסְחִים (ק"ג [ק"י]) (ע"ש). מ רַמְב"ם בְּפֶרֶק כ"ט (ה"י-ו) הַמַּגִּיד בְּשֵׁם הָרִי"ף גֵּיאוּת (הל' קידוש) וְשֵׁכֵן עִקַּר. הַגָּהוֹת (מיימוניות שם אות

ג בְּשֵׁם רַשְׁב"ם (פסחים קז. ד"ה מהו) וְהַגְּאוֹנִים וְהַלְכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' קידוש והבדלה) וְאַלְפָסִי (פסחים כב.) וְרַאֲבִי"ה (סי' תקטו) וְהָרִא"ם, וְהַפַּרְדְּכִי (פסחים לו סוף ג) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ פֶּרֶץ (מסכ"ק סי' רסא הגה ד). נ שם בְּפִסְחִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

ט (ז) מְצוּי. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהַיַּיִן מְצוּי וַדַּאי יְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן אֲפִלּוּ בְּיוֹם, אֶלָּא דְּמִכָּל מָקוֹם אִם הַיַּיִן בִּיקָר קְצָת בְּמְדִינוֹת אֵלּוּ אֵין מְהַדְּרִין אַחַר הַיַּיִן כֵּיוָן שֶׁאֵין חִיּוּב גָּמוּר כְּמוֹ שֵׁשׁ חִיּוּב בַּלַּיְלָה, וּמְשׁוּם הָכִי לֹא נָהֲגוּ אֲפִלּוּ גְּדוֹלִים בִּמְדִינָתֵנוּ לְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן

בְּסִימָן ע"א שֶׁכָּתַב דְּהֵיכָא דְּלֵיכָּא סְעוּדָה לֹא מְחַיֵּב בְּקִדּוּשׁ, וְהֵינוּ טַעְמָא דְּלֹא מְקַדְּשִׁינַן בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וַאֲפִלּוּ חָל בְּשַׁבָּת כו', וְהַנָּכוֹן דְּנִפְטָר יְדֵי חוֹבָה בְּקִדּוּשׁ. שֶׁבְּתְפִלָּה שֶׁמְּבָרֵךְ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת עַיֵּן שָׁם, וְהֶאָרוּ בְּקִשּׁוּרֵי בְּרָכָה (סק"א). וְכָתַב גַּם כֵּן שָׁם סָפֵק שֶׁכָּתַב יַד שַׁעַר א' מִבְּית מְנוּחָה (שערי הקידוש והשביתה שער א אות ז) יֵשׁ מִגְּדוֹלִים שֶׁכָּתַב כו' וְיֵשׁ מִי שֶׁכָּתַב שֶׁאֵין מְקַדֵּשׁ אֶלָּא אִם כֵּן יִטְעֹם מֵזֶה וְזֶה נִרְאֶה עִקָּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת שְׁאֵלַת אֲרִיֵה סִימָן ס' שֶׁהֶעְלָה דְּקִדּוּשׁ עַל הַיַּיִן לְאו דְּאוֹרַיְתָא, וְעַיֵּן שָׁם סִימָן ס"ב דְּיוֹם טוֹב הַסָּמוּךְ לְשַׁבָּת בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ וְאֵין לוֹ רַק רְבִיעִית אֶחָד שֶׁל יַיִן, שֶׁל שַׁבָּת קוֹדֶם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל (סי' רצא) סְעִיף קָטָן א' מִדִּבְרֵי הַפֶּגֶן אַבְרָהָם (שם סק"א). וְדִוְקָא שֶׁל לֵיל שַׁבָּת קְדוֹשׁ שֶׁל יוֹם שַׁבָּת וְקִדּוּשׁ שֶׁל יוֹם טוֹב בֵּין שֶׁל יוֹם וּבֵין שֶׁל לַיְלָה בֵּינוֹ וּבֵינוֹ דְּבְלֵילְיָא דְּחַד בְּחַד, וְיוֹם טוֹב מִקְרֵי מְקַדֵּשׁ לְגַבֵּי שַׁבָּת בֵּינוֹ וּבֵינוֹ דְּאַקְרֵי מוֹעֵד, וְשַׁבָּת תְּדִיר, שְׁקוֹלִים הֵם וְהַרְשׁוּת בְּיָדוֹ אוֹ לְקַדֵּשׁ הַיּוֹם אוֹ לְהַנִּיחוֹ עַל קִדּוּשׁ הַיּוֹם בֵּין שֶׁהוּא שַׁבָּת בֵּין שֶׁהוּא יוֹם טוֹב עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב לְחַלֵּק עַל רַשְׁ"י (מנחות מט: ד"ה ושמע מינה) בְּמַה שֶּׁכָּתַב דְּשַׁבָּת קָדוֹשׁ טְפֵי מִיּוֹם טוֹב, וְהוּא הֵבִיא רְאָיָה מְזֻכָּחִים דף צ' (ע"ב), וּדְבָרָיו צְרִיכִים עִיּוּן. וְלִכְאוֹרָה אִם מְקַדְּשִׁין עַל יַיִן שֶׁרָף עַיֵּן בְּחִשּׁוּכֵי בֵּית יַעֲקֹב סִימָן נ"ו, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יג) שֶׁהֵבִיא מִשָּׁם הַפְּרִישָׁה (סי' רפט סק"ג) שֶׁאַף בְּיוֹם אֵין לְקַדֵּשׁ עַל יַיִן שֶׁרָף וּמִי דְּכֻשׁ, אֲפִלּוּ בְּקִדּוּשׁ שֶׁל יוֹם. וְכָתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה לְדִינָא אַף שֶׁהוּא חֲמַר מְדִינָה אֵין לְקַדֵּשׁ אֶלָּא אִם כֵּן יָכוֹל לִשְׁתּוֹת בְּהַרְבֵּה פְּעָמִים מִלֹּא לָגְמָיו שֶׁלֹּא בְּהִסָּפֵק בֵּיצִים עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן רפ"ט (סק"ג) מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת רַשְׁ"ל סִימָן ס"ב (באה"ט סק"ג) שֶׁאִם מְצָפֶה שֶׁיְּבִיאוּ לוֹ יְמַתִּין עַד חֲצוֹת לַיְלָה, וּבְכַרְכֵי יוֹסֵף (סק"ט) כָּתַב בְּשֵׁם מֹהַרְ"י מוּלְכּוֹ (סי' קטז) שֶׁאִם מְצָפֶה שֶׁיְּבִיאוּ לוֹ לְמָחָר יְמַתִּין עַד לְמָחָר. וְנִרְאֶה שֶׁאִם יוֹדֵעַ וַדַּאי שֶׁיְּבִיאוּ לוֹ לְמָחָר יֵשׁ לוֹ לְהַמְתִּין אִם אֵינוֹ מְעַכֵּב, וְאֶפְשָׁר דְּגַם הַפֶּגֶן אַבְרָהָם אֵינוֹ מְעַכֵּב (סי' רפט סק"ד) מִדָּה בָּזֶה וְלֹא מְיֵרֵי רַק בְּמִסְפָּק שֶׁמָּא לֹא יְבִיאוּ לוֹ עוֹד כְּלָל. וְאִם מְעַכֵּב מַה לָּאֵל אַף בְּיוֹדֵעַ שֶׁיְּבִיאוּ לוֹ לְמָחָר. וְשׁוּב מָצָאתִי כֵּן בְּמַתֵּק בְּרָכָה סִימָן רפ"ט (סק"ג) עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כב) לְקַדֵּשׁ עָלָיו. וְעַל כֵּן מַתָּר לְכַשֶּׁל הַצְּמוּקִין וּלְסַנֵּן הַיַּיִן וּלְקַדֵּשׁ עָלָיו [ח"י אָדָם (ח"ב כלל ו ס"ז)]. וְיֵשׁ מַחְמִירִין דְּלֹא נִקְרָא יַיִן עַד שֶׁיִּהְיֶה תּוֹסֶס שְׁלֹשָׁה יָמִים אַחַר בִּשּׁוּל הַצְּמוּקִין [סֵפֶר הַחַיִּים]: (כג) שֶׁאֵינוֹ טוֹב וְכוּ'. דְּאִם הֵם (לח) שָׁרִין יֵשׁ לָחוּשׁ לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁמְּחַמִּירִין בָּזֶה שֶׁלֹּא לְקַדֵּשׁ. וּלְעִנְיַן בְּרָכָה כְּבָר נִפְסַק לְעֵיל בְּפִשִׁיטוּת בְּסִימָן ר"ב סָעִיף א' דְּמְבָרְכִין עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן: ט (כד) שֶׁמְּקַדְּשִׁין עַל שֵׁכָר. וְדַוְקָא (לט) בְּמָקוֹם דְּהֵוִי חֲמַר מְדִינָה דְּהֵינוּ שֶׁאֵין יַיִן מָצוּי בְּכָל הָעִיר (מ) בַּשָּׁנָה הַזּוֹ וְעִקַּר שְׁתִיָּתָן הוּא מִשֵּׁכָר וּשְׁאָר מַשְׁקִין. א[ו]וְאִם יֵשׁ שָׁם יַיִן אֶלָּא שֶׁהוּא בִּיקָר מִקְּרֵי מָצוּי, וְאִם אֵין יַיִן יִשְׂרָאֵל מָצוּי אַף עַל פִּי שֶׁיֵּין אֵינָם יְהוּדִים מָצוּי לֹא מִקְּרֵי מָצוּי עַל יְדֵי זֶה: (כה) וּשְׁאָר מַשְׁקִין. וְחֶלֶב וְשֶׁמֶן (לז) אֵין בִּכְלָל זֶה דְּהָא אֵינוֹ חֲמַר מְדִינָה דְּאֵין רְגִילִין לִשְׁתּוֹתוֹ לְמַשְׁקֶה, וּמַה שֶּׁכָּתַב חוּץ מִן הַמַּיִם רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף אִם שְׁתִיַּת כָּל הַמָּקוֹם הַהוּא הוּא רַק מַיִם אֲפִלּוּ הָכִי אֵין דִּינוֹ לְקָרוֹתוֹ חֲמַר מְדִינָה עַל יְדֵי זֶה. וְאוֹדוֹת יַיִן שָׁרָף עַיֵּן לְקַמִּיהּ (סק"ל): (כו) חוּץ מִן הַמַּיִם. עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן רצ"ו סָעִיף ב' בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י): (כז) וּלְהָרַא"שׁ וְכוּ'. גַּם הָרַא"שׁ סְבִירָא לֵיהּ כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים הָרִאשׁוֹן אֶלָּא (לה) דְּכֵיוָן שֶׁהַפַּת בָּא לְצָרְכּוֹ סְעוּדַת שַׁבָּת חֲשִׁיב טְפֵי מִשֵּׁכָר לְקַדֵּשׁ בּוֹ בַּלַּיְלָה. (מ) וּלְדִינָא יֵשׁ לְזַהֵר לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְקַדֵּשׁ בַּלַּיְלָה עַל שׁוּם מַשְׁקֶה חוּץ מִן הַיַּיִן, אוֹ פַּת אִם אֵין יַיִן בָּעִיר וּכְדִלְקַמִּיהּ, דְּהַרְבֵּה גְּדוֹלֵי הָרִאשׁוֹנִים מַחְמִירִין שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא בָּזֶה יְדֵי קִדּוּשׁ וְגַם הַמְחַבֵּר לֹא הִכְרִיעַ בָּזֶה לַהֲלָכָה: (כח) עַל הַפַּת. וּמַנִּיחַ (מ) יָדָיו עָלָיו עַד גְּמַר הַקִּדּוּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תפ"ג (ס"א), וְהַטַּעַם דִּכְמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לֶאֱחֹז בְּיָדוֹ הַכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ כָּךְ צָרִיךְ לֶאֱחֹז הַפַּת בְּיָדוֹ כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ עַל הַפַּת: (כט) טוֹב לְקַדֵּשׁ. הֵינוּ דְּבָזֶה הוּא יוֹתֵר טוֹב מֵעַל הַפַּת כְּמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ הַטַּעַם, אֲבָל יַיִן בְּמָקוֹם שֶׁהוּא מְצוּי וַדַּאי יְבָרֵךְ עָלָיו אֲפִלּוּ בְּיוֹם וּכְדִמְרוּכָּח בְּסִימָן רפ"ט סָעִיף ב'. (מ) וּמִכָּל מָקוֹם בִּמְדִינָתֵנוּ שֶׁהַיַּיִן בִּיקָר (מ) וְרֹב שְׁתִיַּת הַמְּדִינָה הוּא מִשְׁאָר מַשְׁקִין לֹא נָהֲגוּ אֲפִלּוּ הַגְּדוֹלִים לְהַדֵּר אַחַר יַיִן בַּיּוֹם שֶׁהַקִּדּוּשׁ שֶׁלּוֹ הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן לְכַלֵּי עַלְמָא, וְסוֹמְכִין עַצְמָן עַל דִּבְרֵי הַמַּקְלִין בָּזֶה, (מ) וּמִי שֶׁמְּבָרֵךְ גַּם בַּיּוֹם עַל הַיַּיִן וַדַּאי עוֹשֶׂה מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר: (ל) עַל הַשֵּׁכָר. וְאִם (מם) חָבִיב לוֹ יַיִן שָׁרָף יָכוֹל לְקַדֵּשׁ עָלָיו בַּיּוֹם לְכַתְּחִלָּה בִּמְדִינָתֵנוּ שֶׁהוּא חֲמַר מְדִינָה, (מכ) אַף שֶׁיְּזַהֵר לִקַּח כּוֹס מַחֲזִיק רְבִיעִית, וְלִשְׁתּוֹת מְמֻזָּג מִלֹּא לָגְמָיו שֶׁהוּא רֹב רְבִיעִית, וּבְדִיעֲבַד אוֹ בְּשָׁעַת הַדְּחַק שֶׁאֵין יָכוֹל לִשְׁתּוֹת כְּמִלֹּא לָגְמָיו וְאֵין לוֹ יַיִן וּשְׁאָר מַשְׁקִין, אֲפִלּוּ שְׁתִיַּת כָּל הַמְסֻבִּין מִצְטָרְפִין לְמִלֹּא לָגְמָיו וּכְדִלְעֵיל סִימָן רע"א סָעִיף י"ד. וּלְעִנְיַן מֵי דְּכֻשׁ וּשְׁאָר מַשְׁקִים עַיֵּן בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּן בְּסִימָן רצ"ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ט): (לא) שֶׁהַכֹּל. וּבְזוֹ הַבְּרָכָה שֶׁהוּא מוֹסִיף קֹדֶם הַפְּעוּדָה הוּא הַכָּבוֹד הַשַּׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם יְבָרֵךְ עַל הַפַּת אֵין כָּאן הֶכֵּר כְּלָל שֶׁהַדֵּי בְּבָקָר אֵין אוֹמְרִים נִסָּח הַקִּדּוּשׁ: (לב) לֹא יְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת. כְּדֵי לָחוּשׁ לְדַעַת רַבֵּנוּ תָּם שֶׁסּוֹבֵר דְּאֵין מְקַדְּשִׁין עַל הַפַּת כְּלָל [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח)]. וְדַע דַּאֲפִלּוּ לְהָרַא"שׁ וְיָתֵר הַפּוֹסְקִים דְּנָקְטִינַן כְּוָתֵיהוּ דְּמַתַּר לְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת (מג) גַּם כֵּן מוֹדוּ דְּבִמְקוֹם שֶׁיֵּשׁ יַיִן בָּעִיר אֵין מְקַדְּשִׁין עַל הַפַּת דְּעִקַּר מִצְוָה הוּא עַל הַיַּיִן, אַף דִּלְדִידְהוּ אִם הַפַּת חָבִיב לוֹ יוֹתֵר מִיַּיִן (מד) אָז מַתַּר לְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת אֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ יַיִן, וְכֵן פָּסַק בִּדְרָכֶיךָ הַחַיִּים (דין על איזה יין מקדשין ס"ז), וְאָפְשָׁר שֶׁעַל זֶה סוֹמְכִין הָעוֹלָם לְהָקֵל בָּזֶה: (לג) יָכוֹל לְקַדֵּשׁ עָלָיו וְכוּ'. ג[ו]וּבְמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) הִכְרִיעַ דְּאָסוּר בָּזֶה לְקַדֵּשׁ עַל מְנָת לִשְׁתּוֹתוֹ אַחֲרִים, כֵּיוָן שֶׁהֵם סוֹמְכִין הָעוֹלָם לְהָקֵל בָּזֶה:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הֲרֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ר"ב (ס"א) וּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם בְּיַד אַפְרַיִם (סי' רד ס"ה) עַל הַבְּרָכָה בָּזֶה: ט (ז) מְצוּי. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ו). וְכָתַב בְּרִבְדֵי יוֹסֵף (סק"ח) בְּשֵׁם הַפְּרִי חָדָשׁ סִימָן תרע"ח (סק"ב) דְּמִי שֶׁהוּא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לוֹ פַּת וְיַיִן, לֹא מְצֵי לְקַדּוּשֵׁי, וְדֵלָא קָהָרַב מַהֲרַ"י מוּלְכּוֹ שָׁם (סי' קטז) בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם לְעֵיל סִימָן רע"א (סק"א), וְעַיֵּן הַפַּרְעֵ"ה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ס טור ותוספות בְּפֶרֶק ו' דִּבְרָכוֹת (מב: ד"ה ורב ששת) וּבְפֶרֶק י' דִּפְסָחִים (ק: ד"ה ידי יין) וְהָרֹא"שׁ שָׁם בְּרֹאשׁ הַפֶּרֶק (סי' ד). ע שָׁם בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא"שׁ רֵישׁ פֶּרֶק עַרְבֵי פְּסָחִים (שם).

א פְּסָחִים ק"א (ע"א) וְכִשְׁמוּאֵל, הָרִי"ף (כ.) וְהָרֹא"שׁ (שם סי' ה) וְהַתּוֹסָפוֹת (ק: ד"ה ידי קידוש) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ט (ה"ח). ב שָׁם לְגִרְסַת הָרֹא"שׁ (שם) וְהַתּוֹסָפוֹת (קא. ד"ה אבל) וְהָרַמְבַּ"ם שָׁם. ג טוּר בְּשֵׁם רַב שַׁר שָׁלוֹם. ד טוּר וְהַמַּגִּיד שָׁם בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים. ה לְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (ק: ד"ה ידי קידוש) וְהָרֹא"שׁ (שם).

לְקַדֵּשׁ עָלָיו וְיִשְׁתּוּ אֲחֵרִים הַמְּסֻבִּין עִמּוֹ. וְאִם אֵין אֲחֵרִים עִמּוֹ יְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת וְלֹא עַל הַיַּיִן, (לד) אוֹ יִשְׁמַע קִדּוּשׁ מֵאֲחֵרִים. (הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי פֶּרֶק כ"ט (אות ס) דִּמְחַזֵּר אַחַר יַיִן, וּתְשׁוּבַת מַיְמוֹנִי סוֹף הַפְלָאָה סִימָן ד' דִּיקַדֵּשׁ עַל הַפַּת, לָכֵן צָרִיךְ לוֹמַר הַחִלּוּק אִם אוֹכֵל לְבַדּוֹ וְאִם אוֹכֵל עִם אֲחֵרִים): י סבִּרְכַּת יַיִן שֶׁל קִדּוּשׁ (לה) פּוֹטֶרֶת יַיִן (לו) שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, אעוְאֵינוֹ טָעוּן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו (לז) דְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן פּוֹטַרְתּוֹ בֵּין שֶׁהוּא עַל הַכּוֹס בֵּין שֶׁאֵינוֹ עַל הַכּוֹס (לח) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קע"ד סָעִיף ו'):

רעג שֶׁיִּהְיֶה הַקִּדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה. וּבוֹ ז' סְעִיפִים:

א אאֵין קִדּוּשׁ אֶלָּא (א) בִּמְקוֹם (א) סְעוּדָה, וּבְבַיִת אֶחָד מִפִּנָּה לְפִנָּה בחָשׁוּב מָקוֹם אֶחָד, שֶׁאִם קִדֵּשׁ (ב) לֶאֱכֹל בְּפִנָּה זוֹ (ג) וְנִמְלַךְ לֶאֱכֹל (ד) בְּפִנָּה אַחֶרֶת אֲפִלּוּ הוּא טְרַקְלִין גָּדוֹל, אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ. הַגָּה: (ה) * וּמִבַּיִת לְסֻכָּה חָשׁוּב כְּמִפִּנָּה לְפִנָּה (מרדכי פרק ערבי פסחים (לה.)). גוְיֵשׁ אוֹמְרִים (ו) שֶׁכָּל שֶׁרוֹאֶה מְקוֹמוֹ (ז) אֲפִלּוּ מִבַּיִת לְחָצֵר, אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ. דוְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם קִדֵּשׁ בְּמָקוֹם אֶחָד עַל דַּעַת לֶאֱכֹל בְּמָקוֹם אַחֵר, שַׁפִּיר דָּמֵי (וְעַיֵּן לְעֵיל רֵישׁ סִימָן קע"ח), הוְהוּא שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת (ח) בְּבַיִת אֶחָד כְּגוֹן מֵחֶדֶר לְחֶדֶר אוֹ מֵאִגְּרָא לְאַרְעָא,

בַּאֵר הֵיטֵב

בַּיּוֹם, וּמִי (שֶׁבֵּרַךְ) [שֶׁמְּבָרֵךְ] גַּם בַּיּוֹם עַל הַיַּיִן וַדַּאי עוֹשֶׂה מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר. ט"ז (סק"ו). כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וְנִרְאֶה לִי דְּאֵין מְקַדְּשִׁין עַל הַיַּיִן שָׂרָף אֶלָּא אִם כֵּן בִּמְדִינוֹת שֶׁרֹב שְׁתִיַּת הֶהָמוֹן הוּא יַיִן שָׂרָף בְּכָל יוֹם, עַיֵּן סִימָן קפ"ב (סק"ב), וְעַיֵּן סִימָן קע"ד (סק"ח). וּבִתְשׁוּבַת נַחֲלַת שִׁבְעָה (ח"ב) סִימָן (צ"ה) [ל"ה] כָּתַב דִּמְקַדְּשִׁין בְּשַׁחֲרִית שֶׁל שַׁבָּת עַל יַיִן שָׂרָף. וְכֵן כָּתַב בְּהִלְכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א' סִימָן י':

א (א) סְעֻדָּה. דִּכְתִיב (ישעיה נח יג) 'וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג' בִּמְקוֹם עֹנֶג שָׁם תְּהֵא

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * **וּמִבַּיִת לְסֻכָּה.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ה). וְדַע דְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב) וְהַגְּרָ"א וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) הִשִּׂיגוּ עַל רַמָ"א הַמֵּקֵל בְּמִבַּיִת לְסֻכָּה וּסְבִירָא לְהוּ דְּסֻכָּה כֵּיוָן שֶׁהִיא עֲשׂוּיָה מְחִיצָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ חֲשִׁיבָא כְּמֵחֶדֶר לְחֶדֶר וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ אִם לֹא הָיְתָה דַּעְתּוֹ לָזֶה מִתְּחִלָּה [וּבְסֵפֶר דָּגוּל מֵרְבָבָה וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ב) יִשְּׁבוּ קְצָת אֶת קֻשְׁיָתָם שֶׁהִקְשׁוּ עָלָיו]. וּמִיהוּ בַּעַל דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש במקום סעודה ס"ב) הֶעְתִּיק לְדִינָא אֶת דִּבְרֵי הַלְּבוּשׁ (ס"ב) שֶׁמֵּקֵל עוֹד יוֹתֵר בְּעִנְיָן זֶה, וּלְהַלְּבוּשׁ אֲפִלּוּ כְּשֶׁהַסֻּכָּה עֲשׂוּיָה חוּץ לְבֵיתוֹ שֶׁמְּחִצַּת הַבַּיִת מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ אֲפִלּוּ לֹא הָיְתָה דַּעְתּוֹ לָזֶה מִתְּחִלָּה, דְּמִסְּתָמָא כֵּיוָן דְּדַרְכּוֹ הוּא לִכָּנֵס לַסֻּכָּה כְּשֶׁפּוֹסְקִין הַגְּשָׁמִים לָכֵן אַף עַל גַּב דְּלֹא אַתְנֵי כְּאַתְנֵי דָּמֵי. וְאִם הַסֻּכָּה עֲשׂוּיָה בֶּחָצֵר דַּהֲוֵי לְגַמְרֵי בַּיִת אַחֵר, מוּכָח מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים שָׁם שֶׁסְּבִירָא לֵהּ דִּבְעֵינַן גַּם כֵּן שֶׁיִּרְאֶה מֵהַבַּיִת מְקוֹם הַסֻּכָּה, כֵּן מוּכָח מֵהַפְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ב) שֶׁהֵבִיא. [וּבִשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים לֹא רָאִיתִי לְאֶחָד שֶׁיִּתְפֹּס דִּבְרֵי הַלְּבוּשׁ לְדִינָא]. וְעַל כֵּן טוֹב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יוֹדְעִים לְבָרֵךְ בְּעַצְמָן בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְכִדְמוּכָח לְקַמָּן סִימָן רע"ג סָעִיף ד', אֶלָּא הֵם יְקַדְּשׁוּ בְּעַצְמָן וְהוּא יְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת: **(לד) אוֹ יִשְׁמַע קִדּוּשׁ מֵאֲחֵרִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר יֵלֵךְ (מה) אֵצֶל מְסֻבִּין אֲחֵרִים שֶׁמְּקַדְּשִׁין לְעַצְמָן: י **(לה) פּוֹטֶרֶת.** דְּכֵיוָן שֶׁהוּא (מו) בִּמְקוֹם הַסְּעוּדָה צָרְכֵי סְעוּדָה הוּא וּמַחֲמָתָהּ הוּא בָּא: **(לו) שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה.** מִבִּרְכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, וְהוּא הַדִּין (מז) שֶׁפּוֹטֶרֶת יַיִן שֶׁלְּאַחַר הַסְּעוּדָה קֹדֶם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן: **(לז) דְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן פּוֹטַרְתּוֹ.** דְּכוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ (מח) הוּא גַּם כֵּן בִּכְלַל דְּבָרִים הַבָּאִים מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה: **(לח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קע"ד.** הַיְנוּ דְּשָׁם מְבֹאָר דַּאֲפִלּוּ לֹא הָיָה לוֹ יַיִן כְּלָל בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן גַּם כֵּן פּוֹטֵר הַבִּרְכַּת הַמָּזוֹן לְכוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ:

א **(א) בִּמְקוֹם סְעוּדָה.** דִּכְתִיב (ישעיה נח יג) (א) 'וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג' בִּמְקוֹם עֹנֶג שֶׁהוּא הַסְּעוּדָה שָׁם תְּהֵא הַקְּרִיאָה שֶׁל קִדּוּשׁ: **(ב) לֶאֱכֹל בְּפִנָּה זוֹ וְכוּ'.** וְכָל שֶׁכֵּן (נ) אִם קִדֵּשׁ עַל דַּעַת לֶאֱכֹל בְּפִנָּה אַחֶרֶת דְּשַׁפִּיר דָּמֵי: **(ג) וְנִמְלַךְ לֶאֱכֹל וְכוּ'.** וּמִכָּל מָקוֹם (ג) לְכַתְּחִלָּה טוֹב שֶׁלֹּא לָסוּר מִמָּקוֹם שֶׁקִּדֵּשׁ דְּהָא יֵשׁ מַחְמִירִין גַּם בְּמִפִּנָּה לְפִנָּה, (ד) אִם לֹא שֶׁהָיְתָה דַּעְתּוֹ בְּעֵת שֶׁקִּדֵּשׁ לֶאֱכֹל בְּפִנָּה אַחֶרֶת אָז מִסְתַּבְּרָא דְּאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה: **(ד) בְּפִנָּה אַחֶרֶת.** אֲבָל אִם נִמְלַךְ לֶאֱכֹל בְּחֶדֶר אַחֵר אַף שֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ בַּיִת, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ לָזֶה בְּעֵת שֶׁקִּדֵּשׁ: **(ה) וּמִבַּיִת לְסֻכָּה וְכוּ'.** כְּגוֹן שֶׁיָּרְדוּ גְּשָׁמִים וְקִדֵּשׁ בַּבַּיִת, וְאַחַר כָּךְ פָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים וְרוֹצֶה לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה, וְהוּא הַדִּין לְהֶפֶךְ שֶׁקִּדֵּשׁ בַּסֻּכָּה וְיָרְדוּ גְּשָׁמִים וְרוֹצֶה לֶאֱכֹל בַּבַּיִת, בְּכָל זֶה אֵין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית. וּמַיְרֵי שֶׁהַסֻּכָּה בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁהוּסַר הַיָּצִיעַ וְאֵין שָׁם הֶפְסֵק מְחִצָּה אַחֶרֶת רַק מְחִצַּת הַסֻּכָּה, וְעַל כֵּן סְבִירָא לֵהּ דְּכֵיוָן שֶׁאֵין מְחִצַּת הַסֻּכָּה עֲשׂוּיָה לְתַשְׁמִישׁ אֶלָּא לְשֵׁם מִצְוַת סֻכָּה חָשִׁיב כְּמִפִּנָּה לְפִנָּה בְּלֹא מְחִצָּה דְּקַיְמָא לָן דַּאֲפִלּוּ לֹא הָיְתָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה לְכָךְ אֵין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית. אֲבָל אִם הַסֻּכָּה עֲשׂוּיָה מִחוּץ לַבַּיִת שֶׁמְּחִצּוֹת הַבַּיִת מַפְסִיקוֹת, הֲוֵי לֵהּ כְּמֵחֶדֶר לְחֶדֶר דִּכְשֶׁאֵין דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית אִם לֹא שֶׁרוֹאֶה אֶת מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן וּכְדִלְקַמָּן. זֶה הוּא בֵּאוּר דִּבְרֵי רַמָ"א לְפִי מַה שֶּׁבֵּאֲרוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). בוּמִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ פּוֹסְקִים הַחוֹלְקִים עַל כָּל זֶה וּכְמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ומבית לסוכה), עַל כֵּן טוֹב כְּשֶׁרוֹצֶה לַעֲקֹר אַחַר קִדּוּשׁ אֶת דִּירָתוֹ לִסְעוּדָה שֶׁיִּשְׁתֶּה מִתְּחִלָּה (ה) רְבִיעִית יַיִן בַּמָּקוֹם הַהוּא, דְּאָז חָשִׁיב עַל יְדֵי זֶה כִּמְקוֹם סְעוּדָה וּכְדִלְקַמָּן, וּלְכֻלֵּי עָלְמָא אֵין צָרִיךְ שׁוּב לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית: **(ו) שֶׁכָּל שֶׁרוֹאֶה מְקוֹמוֹ.** שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּכוֹל בִּמְקוֹם הַסְּעוּדָה לִרְאוֹת אֶת הַמָּקוֹם שֶׁקִּדֵּשׁ (ו) אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ חַלּוֹן, וַאֲפִלּוּ רַק מִקְצַת מְקוֹמוֹ, חָשִׁיב הַכֹּל כְּמָקוֹם אֶחָד: **(ז) אֲפִלּוּ מִבַּיִת לְחָצֵר.** וְהוּא הַדִּין (ז) מֵחָצֵר לְבַיִת אִם רוֹאֶה מְקוֹמוֹ וְאֵין שְׁבִיל הַיָּחִיד הַקָּבוּעַ בִּימוֹת הַחַמָּה וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים מַפְסִיק בֵּינֵיהֶן. וְאֵין לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה (ס) רַק לְעִנְיַן דִּיעֲבַד בִּשְׁעַת הַדְּחָק שֶׁלֹּא יָכוֹל לִסְעֹד בִּמְקוֹם הַקִּדּוּשׁ, אֲבָל בְּלָאו הָכֵי יִזָּהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא לְהָקֵל מִבַּיִת לְבַיִת עַל יְדֵי רְאִיַּת הַמָּקוֹם כִּי יֵשׁ אַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין אֲפִלּוּ דִּיעֲבַד: **(ח) בְּבַיִת אֶחָד.**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מס) דְּלֹא תִּקְשֶׁה מַה שֶּׁאָמַר בִּתְחִלָּה וְאִם אֵין אֲחֵרִים עִמּוֹ: י **(מו)** לְבוּשׁ. **וּנְפָקָא מִנָּהּ מִזֶּה דַּאֲפִלּוּ אִם קִדֵּשׁ קֹדֶם נְטִילַת יָדַיִם כְּמִנְהָגֵנוּ אַף דִּבְהַבְדָּלָה יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ פּוֹטֵר רַק אִם הִבְדִּיל אַחַר נְטִילָה** וּכְבְסִימָן קע"ד סָעִיף ד', **הָכָא שָׁאנֵי.** עוֹלַת שַׁבָּת (סק"ד), וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ו): **(מז)** מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן קע"ד (סק"ד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (פ"ק טו): **(מח)** טוּר:

א **(א)** רַשְׁבַּ"ם (פסחים קא. ד"ה אף ידי קידוש): **(ב)** כֵּן מַשְׁמַע מִבֵּית יוֹסֵף (ד"ה אמר שמואל) וְאַחֲרוֹנִים: **(ג)** אַחֲרוֹנִים. וְהַיֵּשׁ מַחְמִירִין הוּא דַּעַת הָרַ"ן (שם כ. ד"ה סבור): **(ד)** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן א' דְּמַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵהּ מְדַוְּקַת הַמְחַבֵּר לְשׁוֹן דִּיעֲבַד דִּלְכַתְּחִלָּה אָסוּר. וּבֶאֱמֶת אֵינוֹ רְאָיָה דְּאֶפְשָׁר דִּלְרַבּוּתָא קָתָנֵי וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א, וְכֵן כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר עַיֵּן שָׁם, וּבִפְרָט דַּאֲפִלּוּ מֵחֶדֶר לְחֶדֶר דַּעַת הָרַמָ"א לְקַמָּן דְּנָקְטִינַן לְעִקָּר דְּאִם הָיְתָה דַּעְתּוֹ לָזֶה מִתְּחִלָּה אֵין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית, וְדַי לָנוּ אִם נַחְמִיר שָׁם לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה וְלֹא בְּמִפִּנָּה לְפִנָּה: **(ס)** **וְאִם עוֹקֵר מְקוֹמוֹ מִסֻּכָּה לְבַיִת מֵחֲמַת הַגְּשָׁמִים, יוּכַל לֶאֱכֹל כְּדֵי פַת בַּסֻּכָּה דְּאָז חָשִׁיב בִּמְקוֹם סְעוּדָה עַל יְדֵי זֶה** וּכְדִלְקַמָּן: **(ו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): **(ז)** דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דיני קידוש במקום סעודה ס"א): **(ס)** כֵּן כָּתַב הַגְּרָ"ז (ס"ב). וּבְדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אֵין לְהָקֵל עַל יְדֵי רְאִיַּת מָקוֹם מִבַּיִת לְבַיִת אִם לֹא שֶׁהָיְתָה דַּעְתּוֹ לָזֶה מִתְּחִלָּה, וְטַעְמוֹ דְּאָז יֵשׁ לְצָרֵף לָזֶה דַּעַת רַב נִסִּים גָּאוֹן (הו"ד ברא"ש פסחים פ"י סי' ה) וְכִמְבֹאָר בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) דְּשִׁיטָתוֹ הִיא אֲפִלּוּ מִבַּיִת לְבַיִת מֵהַנֵּי דַּעְתּוֹ. וּבְסֵפֶר אֶבֶן הָעוֹזֵר לְעֵיל

ליקוטי דברי הרב: א] כתב בשו"ע הרב (ס"ג): אם שתה עוד קודם הסעודה מלבד כוס הקידוש אם הוא יין אין צריך לברך אחריו מטעם שנתבאר בסי' קע"ד ואם הוא שאר משקה צריך לברך אחריו אלא אם כן יברך ברכה אחרונה אחר כוס ברכת המזון כמו שנתבאר שם. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ד) כתב כהמג"א ולא כשיטות הסוברים להחמיר או להקל המובאים בביה"ל (ד"ה ומבית לסוכה).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah